

Utilizarea tehnologiilor informaționale în dezvoltarea competențelor cadrelor didactice

Use of information technologies in the development of teachers' competences

Elena Gabriela Ștefan, doctorandă,
UPS „Ion Creangă”, Chișinău

Rezumat

Astăzi, metodele de instruire se coagulează în strategii din ce în ce mai inovative, pentru a face din fiecare oră o cale de acces la metode și instrumente de cunoaștere. De cele mai multe ori, profesorii sunt nevoiți să apeleze la cursuri de formare continuă, pentru a afla ce este inovator și pentru a se putea adapta la specificul materiei predate. Noile tehnologii pot contribui la dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și fac posibile rezultate din cele mai interesante. Astfel, este necesar ca noi, profesorii, să avem aceeași deschidere către societatea informațională, în care producerea de informație și folosirea ei în cele mai neașteptate moduri constituie o provocare pentru toți.

Cuvinte-cheie: e-learning, formare continuă, calitate, educație, învățământ.

Abstract

Today, training methods coalesce into more innovative strategies to make every hour a way to access knowledge methods and tools. In most cases, teachers are required to use continuous training to find out what is

innovative and to be able to adapt to the specifics of the subject. New technologies can contribute to the professional development of teachers and make possible the most interesting results. So, it is necessary for us teachers to have the same openness to the information society in which production of information and its use in the most unexpected ways is a challenge for all.

Keywords: e-learning, continuous training, quality, education, education.

Folosirea calculatorului, a diverselor programe și a platformelor, în special e-learning, oferă cadrelor didactice posibilitatea dezvoltării culturii informației. Cercetarea efectuată în cele ce urmează a permis stabilirea posibilității dezvoltării și valorificării gândirii cadrelor didactice, aplicând diferite metode de învățare, programe pe calculator, pentru a realiza scopurile și obiectivele cercetării generale.

Cadrelor didactice trebuie să dispună de strategii și mijloace care să le formeze elevilor priceperi, abilități, competențe. Calculatorul oferă profesorilor posibilitatea de a-și organiza și reprezenta materialele informative în funcția de inteligență dominantă a elevilor, particularizând astfel actul de învățare, la cunoașteri multiple, în sistemul complex al învățării. Elevii care au ca dominantă inteligența spațial-vizuală beneficiază de așa avantaje, cum ar fi imagini, scheme, diagrame, histograme, pe care le poate oferi calculatorul. Lecțiile pe

calculator îl pot pune pe elev în situații de a efectua analize ale cauzelor și efectelor, de a realiza desene și combinații, clasificări pe diverse criterii.

Pornind de la aceste idei și dorind să cunoaștem mai bine importanța pe care o acordă cadrele didactice formării continue, le-am propus să răspundă la un chestionar. Or, chestionarul și interviul sunt cele mai utilizate tehnici de cercetare în științele socioumane. În general, se recomandă utilizarea interviului, când trebuie studiate comportamente dificil de observat, pentru că se desfășoară în locuri private, când se cercetează credințele și atitudinile, neexistând documente scrise despre acestea (M. Stacey, 1970).

Utilizarea interviului în cercetarea științifică are mai multe *scopuri*:

- identificarea variabilelor și a relației dintre variabile (scop explorator); astfel, se pot formula ipoteze interesante și valide;
- poate constitui instrumentul principal de recoltare a informațiilor în vederea testării ipotezelor; fiecare întrebare reprezintă un *item* în structura instrumentului de măsurare;
- colectarea unor informații suplimentare celor obținute prin alte metode;
- stabilirea gradului de acces a cadrelor didactice la platforma e-learning (acestea au avut ca sarcină să completeze un chestionar alcătuit din câteva întrebări legate de

utilizator și de rolul calculatorului în viața lor).

Astfel, chestionarul aplicat a cuprins următoarele întrebări:

1. La întrebarea **Cat de des folosești calculatorul?**, **84%** din cadrele didactice de gen masculin și **61%** din cadre didactice de gen feminin răspund ca îl utilizează zilnic, **30%** din cadrele didactice de gen feminin și **9%** din cadrele didactice de gen masculin îl accesează săptămânal. **8%** din fete și **7%** din băieți îl utilizează de câteva ori pe luna, **2%** din fete și **0%** din băieți – de câteva ori pe an, ceea ce ne-a permis să considerăm că implicarea tehnologiilor informaționale nu este doar o speranță, ci o realitate care poate fi exploatată din plin.

2. La întrebarea **La ce este bun calculatorul?**, **71%** din cei care accesează calculatorul consideră că acesta este bun pentru studiu individual, vizionare de filme și audiții muzicale și doar **29%** îl consideră util în școală, pentru procesul de predare-învățare.

3. La întrebarea **Unde ați învățat să utilizați calculatorul?**, cadrele didactice au răspuns că au învățat să utilizeze calculatorul fie acasă, cu rudele, cu prietenii, în cea mai mare parte (**72%**), în cadrul unor cursuri organizate special (**9%**), iar în școală au învățat să-l utilizeze doar **19%**, ceea ce, din păcate, este foarte

puțin pentru nivelul cerințelor societății informaționale.

4. Întrebarea **Care dintre următoarele calități definesc, în opinia ta, cadrul didactic ideal pentru a-l implica în procesul de predare-învățare cu ajutorul tehnologiilor informaționale?** (a. inteligent; b. ambițios; c. comunicativ; d. implicat activ; e. creativ; f. altele) a fost adresată unui eșantion de cadre didactice în formulă combinatorie, pentru a răspunde la întrebarea chestionarului. Am dorit să evidențiem faptul că cei mai mulți utilizatori de tehnologii informaționale, **54,3%**, consideră creativitatea indispensabilă, iar în ordine descrescătoare apar ambiția (**48%**), inteligența (**42%**), comunicativitatea (**34%**) și implicarea activă (**31%**).

	INTELIGENT	AMBITIOS	COMUNICATIV	IMPLICAT ACTIV	CREATIV
FRECVENȚA ALEGERII	42	48	34	31	51
PROCENT (%)	44,7	48,9	36,2	33,0	54,3

S-a putut astfel observa care este nivelul și specificitatea calităților celor care utilizează tehnologii informaționale într-o școală gimnazială.

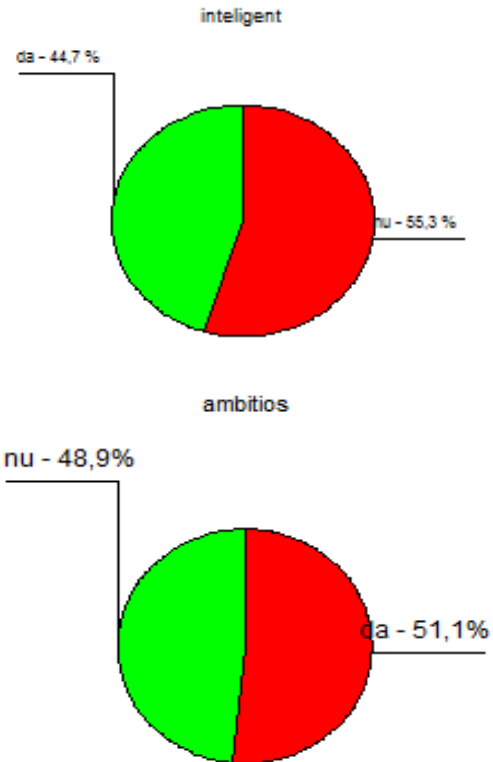
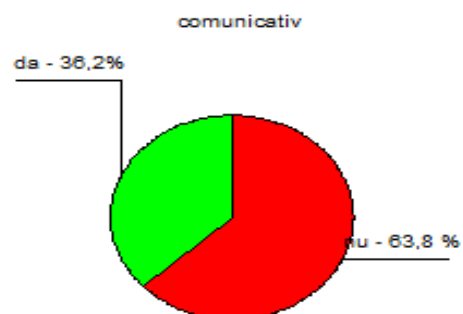

Diagrama nr. 1 calitatea –

Diagrama nr. 2 calitatea – ambițios inteligent

Ca număr de procente, valorile sunt apropiate, dar diferența dintre ele este semnificativă datorită implicațiilor pe care acestea le au asupra rezultatelor demersurilor instrucționale și a efectelor provocate la nivel individual și de grup.

Diagrama nr. 3 calitatea – comunicativ

Procentele reprezintă de câte ori a fost menționată fiecare calitate, indiferent de combinație (combinațiile fiind prea multe, nu s-ar mai înțelege nimic).

5. La întrebarea **Câte cadre didactice utilizează tehnologii informaționale în cadrul activităților instructive?**

La această întrebare, clarificatoare fost pentru noi și frecvența cu care cadrele didactice au utilizat tehnologia informațională în cadrul activităților instructive, ca și curajul acestora de a spune adevărul despre aceste lucruri, care în unele școli sunt tabu. Din această analiză a rezultat faptul că cele mai numeroase cadre didactice care au implicat tehnologii informaționale în cadrul activităților instructive sunt catedrele de limba și literatura română (3 persoane), limba engleză și franceză, limba germană (câte 3 persoane pentru fiecare disciplină), apoi de matematică (2 persoane), de istorie, biologie, geografie, chimie, fizică și arte (1 persoană). Astfel, se poate spune că într-o școală gimnazială cadrele didactice care predau discipline din aria curriculară limbă și comunicare utilizează tehnologii informaționale în cadrul activităților instructive, urmași îndeaproape de colegii care predau materii din aria curriculară științe, om și societate sau arte.

6. Întrebarea **Care este ritmul în care aceste cadre didactice utilizează tehnologiile informaționale?** a relevat că

într-o perioadă complexă, marcată de trecerea la o societate informațională, în care răspândirea vastă a noilor tehnologii privind informația și comunicarea va impune educația permanentă (de-a lungul întregii vieți) și va implica folosirea calculatorului în mod profesional, rolul tehnologiei

DISCIPLINA	NR. RASPUNSURI	PROCENTE (%)
limba si literatura română	3	15,0
Matematică	2	10,0
istorie	1	5,0
geografie	1	5,0
Biologie	1	5,0
chimie	1	5,0
fizică	1	5,0
limba engleză	3	15,0
limba franceză	3	15,0
limba germană	3	5,0
arte	1	15,0
TOTAL	20	100,0

informaționale devine tot mai important, iar eficiența studierii acestei tehnologii este condiționată de gradul de fundamentare a condițiilor metodologice de elaborare și aplicare a programării educaționale. Implementarea acestor tehnologii poate facilita receptarea, înțelegerea, fixarea și

consolidarea mult mai durabilă a cunoștințelor elevilor. Astfel, se poate oferi un set de instrumente, la care profesorii și elevii pot apela, în scopul realizării sarcinilor, pentru formarea abilităților, pentru evaluare etc. Conceptul de „învățământ multimedia” are un portofoliu relativ modest. Problematika este supusă astăzi reevaluării, iar necesitatea acceptării căilor alternative se impune cu vehemență. Optimizarea procesului de învățământ prin implementarea tehnologiilor informaționale se va caracteriza prin următoarele:

- asigurarea unui climat stimulativ;
- promovarea unor relații democratice;
- interes pentru cooperare;
- păstrarea unui echilibru între exigență și indulgență;
- accentuarea dominantei afective (prin implicarea mai multor receptori);
- stimularea participării și comunicării deschise;
- angajarea activă a elevilor în procesul de predare-învățare.

Studierea conținutului disciplinei, precum și asimilarea informației, se realizează prin aplicarea cunoștințelor în procesul de creare. Prin formarea continuă a profesorilor, elevii sunt obișnuiți să identifice, să proceseze, să însușească și să utilizeze informații și idei, dezvoltându-și astfel abilități de analiză, sinteză și evaluare. Prin folosirea platformelor educaționale și în

special a platformei e-learning, accentul se pune nu pe memorare, ci pe dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, de găsim și aplicare a informației, de colaborare și de lucru în echipă. Pentru ca acest lucru să se producă în clasă, profesorii trebuie să le ofere elevilor posibilități de învățare, astfel încât aceștia să conștientizeze, să urmărească și să-și monitorizeze propriile procese de gândire pe parcursul întregii activități de învățare, prin intermediul tehnologiei informaționale și multimedia.

CONCLUZII

În urma cercetării teoretice și experimentale efectuate, am ajuns la următoarele concluzii:

- în contextul reformei învățământului național și, în special, al utilizării modelului însușirii active, este necesară implementarea noilor tehnologii didactice, centrate pe elev, și intervenirea în cadrul utilizării lor cu noile tehnologii informaționale, care permit sporirea eficienței procesului de instruire la diferite etape ale învățării;

- este necesară pregătirea profesorilor în vederea utilizării corecte a tehnologiei informaționale în procesul de predare-învățare-evaluare;

- aplicarea tehnologiilor informaționale avansate, în procesul de predare-învățare a informaticii, implică

eficientizarea învățării și crearea competențelor cerute de societatea modernă;

- utilizarea tehnologiilor multimedia dezvoltă abilitățile și aptitudinile de operare eficientă cu diverse coduri și informații conceptuale, vizuale și auditive. Mai mult, utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul de studiere a disciplinelor școlare realizează și niște obiective de ordin general, constituie o manieră eficientă de a pregăti specialiști sau absolvenți capabili:

- să se adapteze rapid la situațiile vieții;
- să obțină independent cunoștințele necesare, să le folosească în practică pentru rezolvarea diferitor probleme, pentru a se integra fără probleme în medii profesionale și sociale;
- să judece independent, critic, să poată vedea problemele apărute și să găsească căi raționale de rezolvare a lor;
- să conștientizeze unde și în ce fel cunoștințele căpătate pot fi aplicate;
- să fie capabil să genereze idei noi, să gândească creativ;
- să știe a lucra cu informația (să poată acumula faptele necesare pentru rezolvarea problemei concrete, să le analizeze, să elaboreze ipoteze de rezolvare, să realizeze generalizările necesare, să realizeze concordanța dintre metodele analogice și alternative de rezolvare, să stabilească legăturile statistice, să facă concluzii argumentate,

să folosească concluziile obținute pentru rezolvarea problemelor noi);

- să fie comunicabil și să se poată încadra în diferite grupe sociale fără dificultăți.

În concluzie, se poate afirma că formarea continuă a cadrelor didactice nu se limitează la a fi un imperativ generat de evoluția socială, ci trebuie supusă unui proces de actualizare în acord cu expansiunea mijloacelor de comunicare modernă. Astfel, cadrele didactice vor identifica atât oportunități de dezvoltare profesională, cât și modalități de integrare în circuitele evolutive specifice societății bazate pe cunoaștere.

Bibliografie

1. Cojocaru, V.Gh., Cojocaru, V., *Dezvoltarea competențelor didactice și manageriale prin e-learning în sistemul de formare continuă*, Tipografia Centrală, Chișinău, 2017.
2. Ceobanu, C., *Învățarea în mediul virtual. Ghid de utilizare a calculatorului în educație*, Polirom, Iași, 2016.
3. Cojocaru, V.Gh., Cojocaru, V., *Instruire interactivă prin e-learning*, Tipografia Centrală, Chișinău, 2013.
4. Cucos, C., „Un nou mediu de formare-elearningul”, în *Didactica Pro*, nr. 3, 2005, pp. 23-25.

5. Scientific Conference eLSE „eLearning and Software for Education”, Bucharest, April 17-18, 2005.
6. Craina, S., Losonczy, C., *Utilizarea calculatorului în procesul de predare-învățare*, Editura București 2000+, București, 2005.
7. *Ministerul Educației Naționale OM 3354. Anexa Regulamentul privind Învățământul Deschis la Distanță în Universități*, 2007.
8. Grosseck, G., *Marketing și comunicare pe Internet*, Editura Lumen, Iasi, 2006. Malita, L., *Windows 2000. Organizarea computerului și a fișierelor*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2005.
9. Potolea, D., Noveanu, E. (coord.), *Informatizarea sistemului de învățământ: Programul S.E.I.*, Editura Agata, București, 2008.

Aspecte ale formării competenței pragmatice la limba engleză în cadrul formal

Aspects of developing pragmatic competence in efl in a formal setting

**Lilia Petriciuc, lector,
Catedra de filologie engleză,
Facultatea de Limbi și Literaturi
Străine,
UPS „Ion Creangă”, Chișinău**

Rezumat

Necesitatea de a aborda elementele competenței de comunicare (CC) în echilibru este pe deplin argumentată din punct de vedere teoretic. În procesul didactic însă, se remarcă favorizarea componentei lingvistice, în special pe dimensiunea lexicală, în detrimentul celorlalte dimensiuni, ceea ce, inevitabil, determină diverse deficiențe în legătură cu analiza, tratarea acestei competențe. Articolul accentuează necesitatea dezvoltării competenței pragmatice și prezintă câteva strategii didactice eficiente din această perspectivă.

Cuvinte-cheie: competență de comunicare (CC), competență pragmatică (CP), intervenție pedagogică, strategie, marginalizare, deficiență, cadrul formal, transfer pozitiv/negativ.

Abstract

The need for a balanced approach to all the components of communicative competence in language teaching is extensively proven from